

Søværnets
Specialofficersskole
Vej nr. 24
Holmen, København K
Tlf. 11 13 13 - lokal 3392

Nautical terms
SPS - 1964

- 3 -

Afdelinger - skibstyper m.m. i orlogsmarinen- søværnet.

squadron	eskadre
flotilla	flotille
division	division
subdivision	halvdivision
costal forces	lokale søstridskræfter (MTB)
task forces	specielle søstridskræfter
convoy	konvoj
air-craft-carrier	hangarskib
armoured cruiser	panserkrydser
barge	chefsslup
battleship, capital ship	slagskib - linieskib
craft	fartøj
coast defence ship	kystforsvarsskib
coast-guard ship	kystbevågtningsskib
corvet	korvet
cruiser (heavy - light)	krydser (svær - let)
destroyer	torpedojager
frigate	fregat
gunboat	kanonbåd
ironclad	panserskib
landing craft	landgangsfartøj
life-boat	redningsbåd
life saving craft	redningsflåde
minelayer	minelægger
minesweeper	minestryger
motorboat	motorbåd
motor-torpedo-boat (MTB) (E-boat = enemy boat)	motortorpedobåd
steamlaunch	dampbarkasse
submarine	u-båd

Royal Navy (R.N.) (senior service)	orlogsmarinen, søværnet
Royal Navy Reserve (R.N.R.)	orlogsmarinens reserve
Royal Navy Volunteer Reserve (R.N.V.R.)	orlogsmarinens frivillige reserve
Board of admiralty	Marineministeriet
First lord of admiralty	Marineminister
Commissioned officers	Officerer
naval officers	søofficerer
branch officers	officerer af specialgruppen
non commissioned officers (petty officers)	underofficerer
Admiral of the fleet	grad højere end admiral
admiral ("full admiral")	admiral
viceadmiral	viceadmiral
rearadmiral	kontreadmiral
captain	kommandør
commander	orlogskaptajn
lieutenant-commander	kaptajnløjtnant
lieutenant	søløjtnant I
sublieutenant	søløjtnant II
commodore	chef for en konvoj, kommandør i speciel stilling
senior officer	statsofficer
officer in charge	vagthavende officer
flag officer	flagofficer
paymaster - supply officer	intendant
surgeon	marinelæge, skibslæge
dental surgeon	tandlæge
chaplain	skibspræst
midshipman	søkadet
chief petty officer (C.P.O.)	ældste underofficersgrad

Petty officer (P.O.)	yngste underofficersgrad
gunner (evt.chief)	kanoner
boatswain (evt.chief)	bådsmand
signal-yeoman	ledende signalunderofficer
wireless operator ("spark")	radiotelegrafist ("gnist")
carpenter	tømmermand
cook	kok
cook's mate	kokkegast
cooper	bødker
leading seaman	ledende sømand
able bodied seaman (A B)	befaren mand
ordinary seaman (O.S.)	halvbefaren (søvant)
bugler-hornplayer	hornblæser
coxwain	rorganger
boys	lærlinge
orderly	ordonnans
private	menig
tar	ulk
crew ships company ratings	mandskab - charge befarenhedsgrad
compulsion-conscription, naval serviceman	værnepligt
seniority	tjenestealder
on duty	tjenstgørende
rise from the ranks	arbejde sig op fra geledet

training ship

skoleskib

warship - man of war

krigsskib - orlogsmænd

whaler

hvalbåd, (sidefartøj)

Personel i handelsflåden.

Captain - master	kaptajn - skibsfører
consigner	modtager (af last)
first mate	1' styrmand
second mate	2' styrmand
third mate	3' styrmand
home-trade master	satteskipper
boatswain	bådsmand
quatermaster	kvartermester <i>Lar</i>
able seaman	matros
look out	udkig
harbour master	havnemester
helmsman	rorgænger
the owners	rederiet
purser	proviantforvalter
steward	hovmester
carpenter	tømmermand
chief engineer	1' maskinmester
second engineer	2' maskinmester
third engineer	3' maskinmester
artificer	mekaniker - håndværker
stoker - fireman	fyrbøder
coal-trimmer	kullenper
shipper	afskiber
shipmate	skibskammerat
pilot - harbour pilot	lods - havnelods
cook	kok

Skibstyper i handelsflåden.

Barge	pram
barque	bark
brig	brig
collier	kuldamper
cargo-liner) cargo-steamer)	fragtdamper
ferry	færge
floating crane	flydekran
ice-breaker	isbryder
lighter	lægte
light vessel	fyrskib
liner	ruteskib
merchant navy	handelsflåden
motorship (M/S)	motorskib
padle steamer	hjuldamper
sailing ship (vessel)	sejlskib
salvage steamer	bjærgningsdamper
schooner	skonnert
screwship	skrueskib
steamship (S/S)	dampskib
single-screw-ship	enkeltskrueskib
towboat) tug)	slæbebåd - bugserbåd
twin-screw-ship	dobbeltskrueskib
vessel, ship	skib

Armering m.m.

Anti-air gun	luftmålskanon
armaments	bevåbning
artificial fog	kunstig tåge L ci
ball shooting	skarpskydning
bore - kalibre	kaliber LC
cartridge case	patronhylster
conning tower	kommandotårn (u-båd)
depth - charges	dybdebomber
gun	kanon
"hedge hog"	"pindsvin"
hit	træffer
hit in the bull's eye	pletskud
misfire, a	klikker
naval ordnance	søartilleri
range-finder	afstandsmåler
rapid firing - quick firing	hurtigskydning-halvautomatisk skydning
rocket gun	raketkanon
search-light	projektør
shot, a blank-	et løst skud
torpedo tube	torpedorør
volley	geværsalve

Signalvæsen

abbreviations	forkortelser
acknowledgment	bekræftelse
adjacent	efterfølgende - tilstedende
"admiral"	senior officer (C in C)
affirmative	bekræftende (tilladelse givet)
ahead	foranfor
answer pennant	svarstander
astern	agten for
brevity	kort
cancelled	annulleret
cease	ophør
check	kontrol
cipher key	kodenøgle
cleared	ekspederet (godkendt)
codress	kode-adresse (signal hvor adressen er kodet)
component	bestanddel
conduct	lede
consecutively	sammenhengende
corpen (course pennant)	kursvimpel
convey	befordre - overføre - gøre klar for
deferred	lejlighedsvis
definite	afgrænset - begrænset - bestemt
despatch	ekspedition
dip, at the	flag (3/4) oppe
dip the flag	kip flaget
dip the colours	kip flaget

disregard	annuller
dual precedence	dobbelt fortrinsangivelser
D/F	direction finding
emergency	nød - fare - alarm
employ	anvender
encrypted message	omsat meddel ^{lse} <i>del</i>
error	rettelse (fejl)
ETA (expected time of arrival)	forventet ankomsttid
ETD (expected time of departure)	forventet afgangstid
execute to follow	iværksættelsesignal følger
exercise	øvelse
fly a signal, to	at holde et signal vajende
form	formation
full stop	punktum
group count	rækkefølge af grupper (signal-)
guide	retningscenter - farer
hyphen	bindestreg <i>L ph</i>
indicating	visning
interrogative	spørgende
joint procedure	samarbejdede (signal) regler
long break	teksttegn
notice - report - announcement	melding
operating signal	trafikforkortelse
operational	udførelse (iværksættelse)
originator	udfærdiger
optional	valgfri (her foran eller bagved)
preamble	indledning
precedence	fortrinsret

preliminary call	indledende opkald
preparation	forbindelse - gøre klar til -
prosign	ekspeditionstegn
proword	ekspeditionsord
purport	indhold - betydning
rear	køen - agter
receipt	kvittering
R.C.M.-radio-counter-measure ^{ment}	radioforstyrrelse (station) [8]
reference	forbindelse- reference
relay	videresend
reply	svare
require	kræve - forlange
response	svare
responsibility	ansvar
screen	skærm (dækning)
security	sikkerhed
separative	skilletegn (her)
sequence of	rækkefølge
silence	tavshed
simultaneously	samtidig
subject matter	indhold - emne
suffix (zone)	tegn for tidszone
tack-line	mellemlinje
target	mål
time of dispatch (T.O.D.)	signalekspeditions klokkeslet
turn pennant	drejningsvimpel
unit	enhed (her i flådeafdeling)
van	tøtten
verify	verificere

Skibsdiele, faste

afterdeck	agterdæk
aftersail	agtersejl
bridge	broen
boiler	kedel
bollard	pullert
bows	boven
bull's eye	koøje
bulk head	skod
bulwark	skanseklædning
bunker	kulkasse
cabin	kahyt
capstan	gangspil
charthouse	bestiklukaf
catch	stopper
ceiling	garnering
chime-whistle	flertonet fløjte (sirne)
check's	kæber til trosser
cleats	klamper til trosser
coaming	karm (luge-)
companion	kahytstrappe
conning bridge	kommandobro
cordage-room	kabelrum
davit	dauid
deck, erections-	overbygninger
deck, flush-	glætdæk
deck, lower-	underdæk
deck, main-	hoveddæk

deck, orlop-	banjerdæk
deck, quarter-	agterdæk
derrick	lossebom
engine	maskinen
fiferail	mastebank
figurehead	galionsfigur
forecastle	bakken
frame	spant
funnel	skibsskorsten
galley	kabys
gangway	landgang
gudgeon	rorlække
gunwale	roling
hatch	luge
hatchway	lugeåbning
hawse-hole - hawse-pipe	klyds
headlight (head lamp)	forreste toplanterne
holm	ror
hold	lasten
hole, lubbers	bjørnen-eller soldaterhullet
hull	skroget
jury mast	nødmast
keel	køl
ladder	lejder
main mast	støpmast
peak	nok af gaffel
pillar	dækstøtte
lead in	nedføring (radio)

post, rudder-	rorstammen
quarter deck	agterdæk
railing	lønning
rigging	takkelage
rudder	rorblad
rudderchains	rorkedler
scupper	spygat
shank	læg (på anker)
shroud	vant
steering house	styrehus
sick-bay	sygeklukaf
sounding bridge	løddebro
sounding pipe	pejlrør
stem	forstav
stem protector	stavn sikring
sternpost	agterstavn
sterntube	stavnrør
top (crow's nest)	mors (kragerede)
windlass	ankerspil
winch	spil
yard	rå
yardarm	rånok

accomodation-ladder	faldrebstrappe
aereal	antenne
anchor	anker
auning	solsejl
bag	sæk
baler	øsekar
barrels	bomme (til gangspil)
belaying pin	kofilnagle
berth	standkøje
bilge-pump	lønselpumpe
bill	tåen (på anker)
binnacle	nathus (til kompas)
binoculars	kikkert
boat's gripes	fartøjsbroge
boat's cover	fartøjsovertræk
boat's hook	bådshage
boat'swains call	bådsmandspibe
wind the call	stød i bådsmandspibe
bollard	pullert
boom	bom
breakwater	bølgebryder
broom	fejkekost
brush	pensel
bucket	pos
bunting	flagduk
bouy	bøje
can	kande
canvas-bucket	sejldugspes (slagpos)
colourpot	malerbette
coat of paint	lag af maling
cot	køje
differential-pulley	patenttalje

dip-stick	pejlstok
dogvane	vindfløj
dolphine-striker	pyntenet
ensign	nationalflag
equipment-outfit	udrustning
fair-lead	vejviser- (ruller-blok)
fluke	fligen (på anker)
fold	bådsklampe
footrope	fodpert
foresail	forsejl, fok
front sisterhook's	dyvelsklør
grapnel	dræg
gripes	fartøjssurringer
grating	observationsuhr
hack-watch	observationsuhr
hammock	hængekeje
hammock-lashing	skoreline (til køje)
handlead	håndlod
hank	løjert (i sejl)
hawseplug	klydsbrikke
heaving-line	kasteende
jews harp	røring
jib snap	løjert (i sejl)
jigger-luff	3 skåret talje
kentledge	ballastjern
kid	skaffebakke
lead-line	lodline
life-jacket	redningsvest
mainsail	storsejl
manrope	faldrestove
marling-spike	marlespiger
mast	mast
masthead-light	toplanterne

mooring	fortojning
outfit	udrustning
pail	spand
paint-bucket	malerbøtte
painter	fangeliner
palm	sejlhardske (ell. fligen på anker)
pee	tåen (på anker)
pennant - pendant	vimpel, stænder
purchase , twofold-	4 skåret talje
purchase, threefold-	6 skåret talje
quarter-block	fodblok
reeftackle	rebtalje
rivet	nitte
rowlocks	rogafler
shank	laggen (på anker)
sheet-anchor	nødanker
sidelight	sidelanterner
slip-hook	slippehage
slip link	slipper-slipped
snatch-block	kasteblok
span	hanger-straktov
speaking-trumpet	råber
speaking-tube	talerør
spoke	knag på et rat
spritsail	sprydsejl
stanchion	scepter
steering bar	styreåre
square sail	råsejl
studding sail	løsejl
switch	el. afbryder
tackle	talje
tail	stjert

tallow	talg
tar-brush	tjarekost
tarpaulins	prosenning
thimble	kows
tholeboard	bådsklamper
thole pins	åretolde
thwart	tofte
tiller	rorpind
toggle	ters
top-gallant-sail	bramsejil
topsail	mørsejl
torpedo-tube	torpedorør
trigger	aftrekker
truck	flagknapp
tube	balje
tun (barrel)	tønde
turnbuckle	vantskrue
watertight door	vandtæt dør
weather-cloth	brokløde
wheel	rat
wood tar	trøtjære
yard	rå (eller værft)
yardarm	rånck
yoke	Joke, rorstyr

Kæder - tovværk - spjedsning - knøb - stik - m.m.

anchoreable	ankerkæde
back-splice	spansk takling
blackwall-hitch	nakkestik
bowline (-knot) ' /	beliner - pølestik
bowline on a bight	pølestik, dobbelt
buket-bind	skøstik eller flagknøb
buntline	buggårding
canvas	sejldug
chafe	skamfiling
chain - splice	kædespjedsning
catch	stopper
coil	kvejl
cordage	tovværk
crewfoot	hanefod
cut splice	kurtøje
double carrich bend	helling (grønlanderstik)
eye-splice	øjespjedsning
fall's	fald (tovværk)
flog-(colt)-rope end	takle tampen
funnel gay	skørstensbardun
gear	patentreb
hawser	trøssø
headlining	rålig
half hitches, two-	to halvstik
hcuse-line	hyssing
junk	merling
lash	surre
long-splice	langspjedsning
mousing	at muse (en hage)

oakum	værk
parceling	smerting
pitch	beg
putty	kit
reffknot	råbåndsknob
ropes end	tampen
rope-yarn	kabelgarn
serving	klædning (på tovværk)
sheet-bind	skostik, flagknob
sheetshank	trompetstik
short-splice	kortspledsning
slipping cleve	slippestik
spun yarn	skibmandsgarn
square knot	råbåndsknob
tail	stjert
tie a knot	slå en knob
timber-hitch	tømmerstik
toogles	ters
topping lift	toplent
tuck	indstik
turk's head	tyrkisk knob
twine	sejlgarn
wax	vøks
whip	jolle (tovværk)
whipping	at takle en ende
worming	trensning

Udtryk til søs.

abaft	agtenfor
abaft the beam	agtenfor for/tværs
abeam	tværs
action station's	klart skib
afloat (set)	flot (bringe skib flot)
ahead of, right-(straight-)	ret for
allowance	ration
aloft, go-	gå til vejrs i rejning
alongside	langs siden (på skib)
amidship	midtskibs
apparent time	sand tid
arc	bue
ascend	til vejrs
ashore, to go-	at gå i land
astern of	agtenfor (skibet)
attendant	tjenstgørende
attention	"giv agt" - "ret"
bank	bred (strand)
batten down	skulke (lugerne)
belaying to a cleat	at tørne på en klampe
beach	strandbred
bearing, take a-	tage en pejling
berth	køjlads - post
bilge-water	bundvand (lustevand)
board	entre
bound	bestemt (for)
box	åregange (i fartøj)
brakish water	brakvand
breaker (heavy sea)	brådsø

Brace	grundgang i blok
bring up	ankre
bugle call	hornsignal
bulk cargo	løs last - styrtegods
bum-boat man	kadrejer
call	purre
call at	anløbe
capsize	kuldsejle
catch the tide	na tidevandet
call out, ordre away	udkommando
cast of the lead	lodskud
caulk	kalfatre
clear of	klar af
cleat	klumpe til tresse
clew	skødsbarm
command, be in charge of-	kommandere
compass, point of the-	kompassstreg
costums officer	toldbetjent
come to an anchor	ankret
close-reefed	klodsrebet
current	el. strøm
cut off, (top off)	afkappe
daybreak	dagry
dead reckoning	bestik
deserter (run away)	desertere
disarm	afvæbne
direction plate	pejlskive
disembark	landsætte
discharge	løse
discharge book	sefartsbog

dismantle (unrig)	afrigge
distant voyage	langfart
distress	havsnød
dockyard	værft m. dækker
down stream	med strømmen
dress-uniform (full dress)	gallauniform
drift	afdrift
drill	eksercits
cuty	told
ease the helm	lette på ordet
eight bells	otte glas
embark	indskibe sig- gå ombord
enlist - enroll	hverve - indrullere
equinox	jævndøgn
forward	forude (i skibet)
flag of distress	nødflag
flashing light	blinkfyr
full speed {ahead {astern	fuld kraft {frem {bak
flutter	blæfre (sejl)
garbage	affald
ground	gå på grund
gail	storm, kuling
hail	praj
hazy	diset
helm hard over, to put the-	at lægge roret hårdt i borde
heavy beam sea	svar tværskibs sø
helm, to starboard (port) the-	at lægge roret styrbord (bagbord) over
hoot	tude (i fløjten)
jetty	mole, skibsbro, brygge

jerk - pull	hal
join	gå ombord i (tilslutte sig)
keep up	vedligeholde
landlubber	landkrabbe
lash	surre
lastage money	lasteafgift
latitude	bredde (pladsbestemm.)
leaky - leakage	læk - lækage
leave	orlov - afsejle
leave ashore - liberty	landlov
leeside - leeward	laside
let off fireworks	afbrænde fyrværkeri
level	trimme - jævne
life-jacket	redningsvest
line abreast	frontorden
line ahead	kølvandsorden
load (unload)	laste (losse)
loadline	lastelinie
longitude	længde (pladsbestemmelse)
lubberline	styrestreg
lumper	havnearbejder (i lasten)
magnetic variation	misvisning
mast-head	mastetop
measure-survey	opmåle
midle-watch	hundevagt
mine, strike a-	støde på en mine
mislaid	forlægge - forhale
moore, to-	at fortøje
muster, -sign on	påmønstre
N.b.W, true	retvisende N t W

at sea	smalt farvand
offing	rum sø
oilskins	olietøj
on board	ombord
on the port tack	for bagbords halsen
on shore	i land
overboard	overbord
overhaule	overholc
package	colli - emballage
pay	løn, hyre
pay off	afmønstre
pea-jacket	pjækkert
pint	pot
point	pynt
point of the compass	kompasstreg
port	bagbord
port of registry	hjemsted
port of discharge	losseplads
promoted, to be-	at blive forfremmet
preparedness	beredskab
pull	ro
quay	kaj
rear	kæen
reef	rebe - rev
refuge, harbour of -	nødhavn
relieve	afløse
revolutions	ondrejning (f. eks. skruens)
rescue	redde
ribbon	ordensbånd
riding to	liggende for
reset	stille på nul

roll	slingre
roadsted	rhod
rules of the road at sea	søvejsregler
sail free	sejle rumskøds
salute	honner
seam	seam (øyet)
seaway	søgang
seawind	pålandsvind
seaworthiness	sedygtighed
sentry box	skilderhus
sheet	blad (kortblad)
sheave	skive i blok
shipment	vareparti
ship (unship) oars	lægge årene ud (ind)
sight	få i sigte
sign articles	lade sig forhyre
slip	bedding
soundings	lodskud
speed ahead (astern), full-	fuld kraft frem (bak)
squally	byget
stand easy	"rør"
stay	ophold
steerage, go-	rejse på dæksplads
stores	forbrugsgods
stow	stuve
straight ahead of	ret for
swallow	tovgang i blok
swell	denning
tack	halsbarm (på sejl)
tally	tælle, holde talje
tide	tidevand

trace	afmærke
track, go on another-	lægge om på en anden bov
transshipment	omladning
transverse	tværs
truck	fløjknep
watch	vagt
van	teten
veer	stikke (på kade ect.)
veering	kovending
wake	kølvand
washing, down	spule, (vaske ned)
wharf	brygge, kaj
windward, to-	til luvard
will be due	skal ifølge planen ankomme
weather bow	luv bov
wire	telegram
working order, in-	manøvredugtig
wrecked, be-	strande

Vagter i den engelske Marine

0^t - 4^t - midle watch - nightwatch - long watch
4^t - 8^t - morning - gravey eye (sauce i øjet)
8^t - 12^t - forenoon watch
12^t - 16^t - afternoon watch
16^t - 18^t - first dog watch - 1-2-3-4- "glas"
18^t - 20^t - second dog watch - 1-2-3-8- "glas" x)
20^t - 24^t - first watch

x) Ikke slå 7 glas på grund af et mytteri i 1797, hvor oprørerne blev hængt kl.1930.